

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-102/2024. számú ügyben,
rendőrségi panaszeljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-221/2023.)

Érintett szerv: Mezőkovácsházi Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

(*.....*, sz. alatti lakos) beadványában sérelmezte a vele szemben 2023. április 11-én a késő esti órákban lefolytatott rendőri intézkedés tényét. Panasza szerint az eljáró rendőr közlekedésrendészeti intézkedés során alaptalanul állította, hogy a panaszos rendőri jelzésre nem állt meg, és megalapozatlanul tett ezért szabálysértési feljelentést.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. §-ának (1) bekezdése f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Sor került a panaszos tájékoztatására, miszerint az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92. §-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – szabálysértési eljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.];
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: KRESZ].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. 2023. április 11-én az érintett település egy meghatározott közterületén forgalomellenőrzést folytatott a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztálya részéről eljáró *P. T. r.* ftőrm. balesethelyszínelő és *D. B. pr. r.* őrm. járőr. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a panaszos – amikor közlekedésrendészeti intézkedés alá kívánták vonni – járművével

a rendőri jelzésre nem állt meg. A panaszos végül azt követően állt félre, hogy a rendőrök utánamentek, és ismételt rendőri jelzést adtak le a számára.

2. Az intézkedés során a panaszos előadta, hogy azért nem állt meg azonnal a jelzésre és kanyarodott le az útkereszteződésnél, mivel nem arra volt az úticélja, ahol a rendőr az intézkedést végre akarta hajtani. Közölte továbbá, hogy véleménye szerint a rendőr rossz helyen állt, ott őt nem állíthatta volna meg, ezért gondolta úgy, hogy lekanyarodik, mivel ő hazafelé tartott.

A közlekedésrendészeti intézkedés során, mivel a gépjármű-nyilvántartás adatai szerint a gépjárműnek nem a panaszos volt a tulajdonosa, sor került a gépjármű-használat jogcímének ellenőrzésére is. A panaszos ezt bérleti szerződés bemutatásával igazolta. A panaszossal szemben alkoholeszteres ellenőrzést is végrehajtottak, melynek eredménye negatív volt.

A rendőri jelentések tanúsága szerint a közlekedésrendészeti intézkedés befejezését követően a panaszos irányjelző használata nélkül indult el gépjárművel, újabb közlekedési szabálysértést megvalósítva ezzel.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, ami segítene tisztázni az intézkedés kezdeményezésének körülményeit.

3. A panaszos ellen *P. T. r.* ftőrm. szabálysértési feljelentést tett. A panaszossal szemben a Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése [a KRESZ 3. § (1) bekezdés b) pontjában, illetve 24. § (2) bekezdésében foglaltak megsértése] miatt a szabálysértési hatóság pénzbírság és két hónap időtartamra kiterjedő járművezetéstől eltiltás szankciót alkalmazott.

A vizsgálat megállapításai

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Ahogy arra már több jelentésemben is felhívtam a figyelmet [Ld. pl. AJB-1262-5/2023. számú jelentés], az intézkedés alá vontnak akkor is alá kell vetnie magát a rendőri intézkedésnek, engedelmeskednie kell a rendőri utasításoknak, ha egyébként ő maga tudja, hogy nem követett el jogellenes cselekményt. Mindez arra az esetre is igaz, ha az intézkedés alá vont úgy véli, az intézkedést a rendőr nem a törvényes módon kezdte meg. Megítélésem szerint kizárólag olyan esetekben lehet jogszerűen „ellenállni” a rendőri intézkedésnek és rendőri utasításnak, ha az intézkedés, illetve utasítás alapvető erkölcsi értékek ellen irányul (ilyen lehet pl. ha a rendőri intézkedés kifejezetten bűncselekmény elkövetésére irányul, vagy a rendőri utasítás bűncselekmény elkövetésére szólít fel), hiszen ezekben az esetekben beszélhetünk arról, hogy az intézkedés és utasítás mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan jogszerűtlen.

Amennyiben a panaszos valóban csupán többszöri jelzést követően állt félre, a rendőröknek vele szemben – figyelemmel az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, valamint a Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdésére – szabálysértési eljárást kellett kezdeményezniük.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben – feloldani nem lehet, *így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos